

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/50/2019
Identifikačné číslo spisu:	8113010543
Dátum vydania rozhodnutia:	22.09.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:8113010543.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudkýň JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Martiny Zeleňakovej, na neverejnom zasadnutí konanom 22. septembra 2020 v Bratislave, v trestnej veci obvineného G. R., pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. c/ a § 140 písm. b/ Tr. zák., o dovolaní obvineného podaného prostredníctvom obhajcu JUDr. Jozefa Ondáka proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 20. novembra 2014, sp. zn. 9 To 36/2014, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného G. R. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Prešov (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 11. júla 2014, sp. zn. 6 T 39/2013, uznal obvineného za vinného z obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. c/ a § 140 písm. b/ Tr. zák. na skutkovom základe, že

potom, čo sa dňa 6.8.2012 po predchádzajúcom dlhšiu dobu trvajúcim napätom vzťahu s poškodeným M. H., nar. XX.XX.XXXX, z dôvodu striedavého partnerského vzťahu k N. L., pri priamej konfrontácii v čase okolo 21.15 hod. za účasti poškodeného M. H. a N. L. od tejto dozvedel, že ona ho už nemiluje a že miluje M. H., tak následne dňa 7.8.2012 v skorých ranných hodinách v čase medzi 01.00 - 01.40 hod. na ceste tretej triedy číslo XXXXXX v smere jazdy od obce H. G. do obce O., vedľa objektu spoločnosti B. H. G., riadil osobné motorové vozidlo značky Suzuki Vítara čiernej farby, EVČ D., kde na priamom úseku cesty cielene dostihol M. H. a G. G., nar. XX.X.XXXX, ktorí sa v tom čase po pravej strane vozovky pri pravej krajnici vracali domov z baru L. zo H. G., cielene zišiel ku krajnici na pravej strane, kde vozidlo nasmeroval na chodcov M. H. a G. G. a odzadu do nich v rýchlosti okolo 25 km/hod. narazil, výsledkom čoho G. G. spadol na zem a odplazil sa do priekopy na ľavej strane cesty a M. H. bol odhodený do priekopy na pravej strane cesty, kde po tomto zastavil motorové vozidlo, z ktorého vystúpil, podišiel k M. H. na miesto ležiace mimo cesty, ktorý na neho ešte kričal: „Ja ce znam, ja ce poznam“, a tohto v úmysle usmrtiť a z pomsty za ukončenie jeho vzťahu s N. L. a prebratie dievčaťa - N. L., presne nezisteným nožom, ktorý mal pri sebe, surovým spôsobom usmrtil tak, že M.

H. v priebehu asi dvoch minút opakovane a viackrát bodol do oblasti hlavy, krku, trupu a horných končatín, pričom počas tohto útoku došlo k odlomeniu čepele noža, čím mu spôsobil v oblasti hrudníka dve hlboké bodnorezné rany s hĺbkou bodných kanálov 12 cm a 9 cm s prebodnutím pohrudnice, pravých pľúc, osrdcovníka a nabodnutím ľavých pľúc a pravdepodobne už s nožom s odlomenou čepeľou ďalších 48 prevažne povrchových bodnorezných rán, z toho 11 bodnorezných rán v oblasti krku, pričom tieto všetky zranenia mu spôsobovali bolesti veľkej intenzity, ktoré sa zväčšovali, v dôsledku týchto poranení došlo k vnútornému a vonkajšiemu krvácaniu, rozvinutiu šoku po krvácaní, čo viedlo k zlyhaniu srdcovocievnej a dýchacej činnosti a bezprostredne k smrti poškodeného v priebehu desiatich až dvadsiatich minút, smrti poškodeného by sa nedalo zabrániť ani poskytnutím adekvátnej zdravotníckej a odbornej lekárskej pomoci.

Za to súd obvinenému podľa § 145 ods. 2, § 36 písm. d/, písm. j/, § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 8 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody vo výmere 22 (dvadsaťdva) rokov a podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. ho na výkon trestu zaradil do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 78 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému zároveň uložil ochranný dohľad na 3 (tri) roky a podľa § 287 ods. 1 Tr. por. povinnosť nahradiť škodu vo výške 1 594,72 Eur poškodenej A. H., nar. X. K. XXXX, a škodu vo výške 3,55 Eur poškodenej H. Q. D., IČO: XX XXX XXX, zastúpenej splnomocnenkyňou JUDr. B. R.. Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. poškodenú A. H. so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa podal obvinený odvolanie, ktoré Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením z 20. novembra 2014, sp. zn. 9 To 36/2014, ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie obvinený sám, vlastnoručne písaným podaním, doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) 20. novembra 2017. Uplatnil v ňom dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a/, písm. c/, písm. g/, písm. h/, písm. i/ Tr. por., teda že vo veci rozhodol nepríslušný súd, že bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, trest bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa, a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. V bližšom odôvodnení dovolania namietal právnu kvalifikáciu skutku podľa § 140 písm. b/ Tr. zák. (existencia osobitného motívu pomsty) s tým, že podľa ustálenej judikatúry (bližšie obvineným nekonkretizovanej), ak konanie páchatel'a bolo sprevádzané pocitmi, ktoré si neprivodil sám, je chápaný ako obeť týchto pocitov a pomsta v takomto prípade nie je príťažujúca okolnosť. Rovnako tak plánovanie odplaty by malo zahŕňať dlhšie časové obdobie, nie len štyri hodiny, ako je to uvedené v skutkovej vete. V týchto súvislostiach namietal aj závery súdov nižšieho stupňa. V ďalšom sa ohradzoval voči príslušnosti okresného a krajského súdu, ktoré tým, že vyslovili existenciu plánovitosti a pripravenosti skutku, vyslovili aj svoju nepríslušnosť. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu v tejto otázke (sp. zn. 4 Ndt 20/2013), v ktorom mal Najvyšší súd dospieť k záveru, že skutok neobsahuje vopred uvážení pohnútku, čiže plánovitosť a pripravenosť. Okresný ani krajský súd tento záver nerešpektovali a obvineného odsúdili pre vyšší stupeň plánovitosti a pripravenosti, čiže vopred uvážení pohnútku, ktorá mala byť podkladom pre právnu kvalifikáciu podľa § 140 písm. b/ Tr. zák. Voči týmto skutočnostiam sa nemohol brániť, keďže boli vyslovené až v rozsudku, hoci Najvyšší súd vyslovil, že ak súd dôjde k takýmto záverom pri dokazovaní, má vec na prejednanie postúpiť Špecializovanému trestnému súdu, ktorý by bol v takomto prípade príslušný na prejednanie trestného činu úkladnej vraždy (§ 144 Tr. zák.). Obvinený v tejto súvislosti citoval ustanovenia § 144 a § 145 Tr. zák. Vyvodil, že súdy nižšieho stupňa porušili jeho právo na obhajobu, ak mu nedali možnosť brániť sa proti vyššiemu stupňu plánovitosti a pripravenosti, súdy rozhodli ako nepríslušné, keďže bola daná príslušnosť Špecializovaného trestného súdu, nerešpektovali názor Najvyššieho súdu, bola stanovená nesprávna právna kvalifikácia podľa § 140 písm. b/ Tr. zák. Obvinený súdom vytkol aj neuplatnenie princípu zodpovednosti za zavinenie ako základnej definície trestného činu. Podľa jeho názoru je následok treba aj zaviniť, nie len spôsobiť, teda musí sa zistiť existencia príčinného vzťahu medzi konaním páchatel'a a následkom a až potom

posudzovať otázku zavinenia, čo súdy neučinili. Namietal, že poškodenému spôsobil zranenia, nie však bezprostrednú smrť, čo spadá pod právnu kvalifikáciu zabitia (§ 147 Tr. zák.), a nesúhlasil ani s aplikáciou § 138 písm. c/ Tr. zák., keďže na jeho naplnenie je potrebné extrémne vysoká miera brutality a surovosti. V tejto súvislosti poukázal na judikát č. R 4/2000 a na psychiatrický posudok v prejednávanej veci, podľa ktorého skutok nebol chladnokrvný. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd postupoval v zmysle § 382a, § 386, § 388 ods. 1 Tr. por., vyslovil porušenie zákona a súčasne zrušil rozhodnutia súdov nižšieho stupňa, ako aj chybné konanie, ktoré im predchádzalo, a vec prikázal okresnému súdu znova prejednať a rozhodnúť.

Po tom, ako bol opatrením Okresného súdu Prešov z 3. decembra 2018 obvinenému ustanovený obhajca, dovolanie bolo v zmysle § 373 ods. 1 Tr. por. podané aj prostredníctvom advokáta JUDr. Jozefa Ondáka (doručené súdu prvého stupňa 21. mája 2019). Obvinený v ňom požiadal o navrátenie zmeškanej lehoty na podanie dovolania a uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a/, písm. c/, písm. g/, písm. h/, písm. i/ Tr. por. (totožné s vlastným podaním), teda že vo veci rozhodol nepríslušný súd, že bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, trest bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa, a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Na odôvodnenie uviedol, že došlo k porušeniu článku 6 Európskeho dohovoru, pričom poukázal na nekonzistentnosť rozhodnutí súdov nižšieho stupňa, ktoré sa bez riadneho odôvodnenia odklonili od ustálenej judikatúry č. R 4/2000, a to právnu kvalifikáciu podľa § 138 písm. c/ Tr. zák. z dôvodu, že skutok bol vykonaný značnou mierou surovosti, avšak na naplnenie uvedeného ustanovenia musí byť splnená podmienka extrémne vysokej brutality. Spáchanie skutku podľa judikátu č. R 4/2000 sa obvinenému v obžalobe nekládlo za vinu, súdy teda nepostupovali podľa obžaloby a porušili jeho právo na obhajobu a jej prípravu. Z rozhodnutí súdov nie je zrejmé, ako konkrétny skutkový stav podradili pod hypotézu právnej normy, záver nemohol vyplývať iba z normatívnej premisy, preto bola popretá základná požiadavka na dostatočné a logické odôvodnenie rozhodnutia. Ak súd nedostatočne odôvodní splnenie všetkých kumulatívne daných podmienok v hypotéze právnej normy, dochádza k porušeniu spravodlivého procesu. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je potrebné vychádzať prvotne z doslovného znenia, v oblasti trestného práva sa musí uplatniť doslovné znenie zákona (extrémne vysoká miera brutality), aby bola zaručená rozpoznateľnosť a predvídateľnosť hroziaceho trestu pre adresáta právnej normy, a teda aj zásada nulla poena sine lege. Nikto nesmie vykladať slová v právnych predpisoch v rozpore s bežným jazykovým používaním, inak by išlo o svojvôľu. V prípade obvineného došlo k uznaniu viny z prísnejšej právnej kvalifikácie, než ktorá vyplývala zo skutkovej vety, teda súdy extenzívne vykladali zákon v neprospech obvineného, čím došlo aj k porušeniu článku 7 Európskeho dohovoru. V tejto súvislosti obvinený poukázal na znalecký posudok z odboru psychiatrie, podľa ktorého skutok nebol chladnokrvný, ale ľudsky zrozumiteľný, a nebol plánovaný. Krajský súd tieto argumenty úplne opomenul bez relevantného zdôvodnenia, pričom bol povinný sa vysporiadať s podstatnými otázkami a argumentmi, jeho rozhodnutie teda nie je dostatočne odôvodnené. Krajský súd jednoducho len prevzal závery okresného súdu. Obvinený poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu zo 6. februára 2017, sp. zn. 4 To 6/2016, v ktorom Najvyšší súd riešil znaky extrémnosti s tým, že skutok vykonaný strelnými zbraňami s vysokým počtom vystrelených nábojov do obete nenapĺňa znaky extrémnosti, čo je podľa obvineného možné porovnať s vysokým počtom zranení nožom, resp. rúčkou noža alebo dvoch hlbokých zranení. Ďalej namietal opomenutie hlavných argumentov k vyššiemu stupňu plánovitosti a prípravy. Tieto sa v obžalobe, ani v konaní obvinenému za vinu nekládli, došlo teda k porušeniu práva na obhajobu a jej prípravu. V tomto prípade by išlo o úkladnú vraždu podľa § 144 Tr. zák., ktorá spadá pod príslušnosť Špecializovaného trestného súdu. Spod tejto kvalifikácie bol obvinený už „oslobodený“ v uznesení Špecializovaného trestného súdu z 5. decembra 2013, sp. zn. 2 T 51/2013, a uznesením Najvyššieho súdu z 30. decembra 2013, sp. zn. 4 Ndt 20/2013. Po rozhodnutí o príslušnosti okresný súd obvineného znova odsúdil na základe tých istých skutočností ako nepríslušný súd, a to dokonca za vyšší stupeň plánovitosti a pripravenosti, čím nerespektoval vydané rozhodnutia a názor Najvyššieho súdu, podľa ktorého ak znova dôjde k záveru o existencii vopred uváženej pohnútky, vec sa musí postúpiť Špecializovanému trestnému súdu. V ďalšom poukázal na rozdiely medzi právnu kvalifikáciu

podľa § 144 a § 145 Tr. zák. a súdom vytkol konanie v rozpore s princípom právnej istoty a právom na súdnu ochranu. Taktiež podľa neho nebolo dodržané podradenie reálneho skutkového stavu pod právnu normu, v skutkovej vete nie je ani zmienka o vyššom stupni plánovitosti a pripravenosti. Aj zo znaleckého posudku z odboru psychiatrie v prejednávanej veci vyplýva, že motívom skutku bola žiarlivosť a skutok nebol plánovaný. Obvinený sa vyjadril aj ku skutkovým okolnostiam prejednávanej veci a následne uzavrel, že súdy sa riadne nevysporiadali so všetkými podstatnými skutočnosťami. Rozhodnutie krajského súdu je podľa neho v rozpore s rozhodnutím okresného súdu, keďže okresný súd dal obvinenému za vinu osobitný motív pomsty na základe ustálenej judikatúry, podľa ktorej sa skutok prejavuje vyšším stupňom plánovitosti a pripravenosti, pričom je možné osobitný motív žiarlivosti chápať ako pomstu. Krajský súd oponoval iným zdôvodnením, a to že išlo o reakciu obvineného na udalosť súvisiacu priamo s osobou nebohého. Týmto zdôvodnením porušil právo na obhajobu a jej prípravu, keďže toto odôvodnenie bolo v rozpore s tým, ktoré uvádzal okresný súd, a obvinený sa nemal možnosť voči nemu brániť. Za nesprávne a nedostatočne vysvetlené označil aj úvahy okresného súdu vo vzťahu k subjektívnej stránke trestného činu, ktorých výsledkom bol záver o existencii priameho úmyslu obvineného. Argumentoval tým, že po odchode z miesta skutku poškodený ešte žil dvadsať minút a svojpomocne sa presunul sto metrov od tohto miesta, čo je dôkazom o tom, že poškodeného nechcel usmrtiť, skutok teda nedokonal. Taktiež podľa znaleckého posudku MUDr. Kallaya malo byť jedno bodnutie spôsobené pádom, pričom práve toto zranenie mohlo byť spôsobilé usmrtiť. De facto teda došlo k ťažkému ublíženiu na zdraví s následkom smrti a nie k vražde s priamym úmyslom usmrtenia. Rozhodnutia súdov nižšieho stupňa sú vo svojich zdôvodneniach rozporné, nekonzistentné a porušujúce pravidlo formálnej logiky. Ak súd zistil, že obvinený nespôsobil poškodenému okamžitú smrť, ale ťažké zranenia, ktorým neskôr podľahol, teda nedokonal skutok, mal postupovať podľa doslovného jazykového výkladu. Zo znenia § 145 Tr. zák. totiž vyplýva, že páchateľ vždy musí vedieť, že svojím konaním dosiahne sledovaný následok, teda smrť. Podľa ustálenej judikatúry č. R 4/1997 vyplýva, že len z ľahkomyselného správania obvineného vo vzťahu k následku nie je možné bez ďalšieho usudzovať, že s ním bol uzročený. Vo vzťahu k druhu a výmere trestu obvinený rozhodnutiam vytkol, že v obdobných prípadoch boli uložené nižšie tresty. Poukázal aj na priaznivú prognózu jeho resocializácie, vyplývajúcu zo znaleckého posudku z odboru psychiatrie, ako aj na skutočnosť, že v čase skutku bol vo veku blízkom mladistvému, ktorý mal vplyv na jeho rozumové a vôľové schopnosti. Obvinený taktiež nebol doposiaľ súdne trestaný a viedol riadny život. Z ďalších znaleckých posudkov je zrejmé, že konal v afekte a je u neho podozrenie na duševnú poruchu, ktorá mala vplyv na jeho konanie, preto znalec navrhol vykonať nový psychiatrický posudok. S týmito argumentmi sa krajský súd nevysporiadal a porušil právo obvineného na obhajobu. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že rozhodnutiami okresného a krajského súdu bol porušený zákon v neprospech obvineného, aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. obe rozhodnutia zrušil a podľa § 388 ods. 1 Tr. por. okresnému súdu prikázal vec znova prejednať a rozhodnúť.

Rovnopis dovolania obvineného bol v zmysle § 376 Tr. por. doručený na vyjadrenie ostatným stranám konania.

K dovolaniu sa vyjadrila prokurátorka Krajskej prokuratúry Prešov. Konštatovala, že lehota na podanie dovolania uplynula, nie je dôvod na jej navrátenie a dovolacie dôvody neboli naplnené. Mala za to, že vo veci rozhodol súd príslušný, teda Okresný súd Prešov, ktorému bola vec po vyslovení nesúhlasu s postúpením vrátená. Ďalej konštatovala, že: za porušenie práva na obhajobu nemožno považovať skutočnosti uvádzané obvineným; v dovolaní sa nenapáda zákonnosť žiadneho z vykonaných dôkazov, iba ich hodnotenie, ktoré musí napĺňať zásadu voľného hodnotenia dôkazov, z ktorého rámca konajúce súdy nevybočili; uložený trest je v rámci zákonnej trestnej sadzby, zohľadňuje osobu páchateľa, okolnosti skutku, ako aj všetky poľahčujúce okolnosti; skutok bol správne právne posúdený a neboli použité nesprávne hmotnoprávne ustanovenia. V skutkových zisteniach okresného súdu sa podľa prokurátorky neodrazila plánovitosť a predchádzajúca príprava, nakoľko tá je spojená so žiarlivosťou, kedy môže znamenať konanie z pomsty. Jednoduchá žiarlivosť, bez prípravy, by pomstou nemohla byť. Konajúci súd zistil, že nešlo o dlhodobú prípravu tak, aby naplnila skutkovú podstatu úkladnej vraždy podľa § 144 Tr. zák. K surovému spôsobu spáchania skutku dodala, že za použitia dvoch útočiacich nástrojov, osobného motorového vozidla a noža, pri zasadení päťdesiatich bodných a bodnorených rán,

nie je možné konanie obvineného posudzovať inak ako spáchané závažnejším spôsobom konania podľa § 138 písm. c/ Tr. zák., čo je aj v súlade s ustálenou judikatúrou. Vzhľadom na zmeškanie lehoty navrhla dovolanie ako oneskorene podané odmietnuť podľa § 382 písm. a/ Tr. por.

Vyjadrenie prokurátorky bolo doručené obvinenému a jeho obhajcovi (I. ÚS 355/2015), ako i ostatným stranám konania. Vyjadrenia k nemu neboli podané.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 2 písm. a/, písm. h/, § 566 ods. 3 Tr. por.) a bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.). Súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, ods. 2 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por., a nie je dôvod na postup podľa § 382 písm. a/, b/, d/, e/, ani f/ Tr. por.

Vzhľadom k prezentovanému názoru strán konania o tom, že dovolanie bolo podané oneskorene, Najvyšší súd považuje za potrebné osobitne sa vyjadriť k otázke včasnosti podania dovolania:

Podľa § 370 ods. 1 veta druhá Tr. por. ak sa dovolanie podáva v prospech obvineného, možno ho podať do troch rokov od doručenia rozhodnutia obvinenému; ak sa rozhodnutie doručuje obvinenému aj jeho obhajcovi alebo zákonnému zástupcovi, plyní lehota od toho doručenia, ktoré bolo vykonané najneskôr.

Obsah spisového materiálu svedčí o tom, že napadnuté uznesenie Krajského súdu v Prešove z 20. novembra 2014, sp. zn. 9 To 36/2014, bolo najneskôr doručené obvinenému, a to dňa 27. mája 2015. Keďže koniec trojročnej lehoty v zmysle § 63 ods. 4 Tr. por. vychádzal na deň 27. mája 2018, pripadajúci na nedeľu, v zmysle § 63 ods. 5 Tr. por. lehota uplynula poľnoucou 28. mája 2018.

Obvinený podal dovolanie sám podaním doručeným Najvyššiemu súdu 20. novembra 2017.

Podľa § 63 ods. 6 písm. a/ Tr. por. lehota je zachovaná aj vtedy, ak podanie bolo v lehote podané na pošte a adresované súdu, prokurátorovi alebo policajťovi, u ktorého sa má podať alebo ktorý má vo veci rozhodnúť.

Podľa záveru vysloveného v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „Ústavný súd“) z 5. februára 2014, sp. zn. I. ÚS 217/2013, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak ho v lehote troch rokov od doručenia rozhodnutia obvinenému napíše a k súdu podá hoci aj sám obvinený.

Vzhľadom na uvedené Najvyšší súd považoval dovolanie podané obvineným za mimoriadny opravný prostriedok podaný v zákonom stanovenej lehote bez ohľadu na to, kedy svoje podanie urobil advokát za účelom naplnenia lítery zákona podľa § 373 ods. 1 Tr. por., a z tohto dôvodu žiadosť obvineného o navrátenie lehoty na podanie dovolania považoval za bezpredmetnú a nerozhodoval o nej.

Vo vzťahu k uplatneným dovolacím dôvodom vo všeobecnosti Najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných väd. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia.

Osobitne opakuje, že dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak, z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka najmä vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.), nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Tr. por. z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Tr. por. Ak má teda dovolací súd za to, že konkrétna námietka obsahovo

vymedzená určitým spôsobom nespadá pod dovolací dôvod určený dovolateľom, môže ju subsumovať pod iný, správny, tak, aby bolo možné námietku relevantne preskúmať.

V prejednávanej veci podal dovolanie obvinený sám i prostredníctvom obhajcu. Obe dovolania Najvyšší súd podrobil dovolaciemu prieskumu, nakoľko obsahovo neboli úplne totožné. Vo vzťahu k obidvom dovolaniam však uvádza, že tieto sú vnútorne nekonzistentné, chaotické a miestami protirečivé, a jednotlivé argumenty, systematicky neoznačené dovolacími dôvodmi podľa § 371 Tr. por., bolo pomerne obtiažne relevantne uchopiť a podradiť pod konkrétny dovolací dôvod, keďže nie z každého bolo zrejmé, čo ním bolo mienené. Napriek tomu dovolací súd podradil každú podstatnú námietku pod konkrétny dovolací dôvod v zmysle ustálenej praxe súdu a doterajšej judikatúry a so všetkými sa vysporiadal.

V prvom rade treba poznamenať, že obvinený vo veci už raz podal dovolanie, ktoré bolo Okresnému súdu Prešov doručené 12. januára 2016. Uplatnil v ňom dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. h/ a písm. i/ Tr. por. O dovolaní Najvyšší súd rozhodol uznesením z 28. apríla 2017, sp. zn. 4 Tdo 27/2016, tak, že ho podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

S poukazom na právny názor pléna Ústavného súdu vyjadrený v uznesení z 22. októbra 2014, sp. zn. PLz. ÚS 3/2014, podľa ktorého ustanovenie § 372 ods. 2 Tr. por. nemožno analogicky aplikovať na prípady odmietnutia skôr podaného dovolania v tej istej trestnej veci podľa § 382 písm. c) Tr. por., dovolací súd poznamenáva, že obvinený v tomto konaní mohol v rámci zákonnej lehoty opätovne podať dovolanie. Treba však poznamenať, že akceptujúc zásadu ne bis in idem (nie dvakrát o tom istom) nie je možné sa v ďalšom (v poradí druhom) dovolacom konaní zaoberať tými istými vecnými námietkami, ktoré už boli v predchádzajúcom dovolacom konaní s konečnou platnosťou vyriešené a v tomto zmysle predstavujú res iudicata (vec rozhodnutá), por. uznesenie Ústavného súdu z 5. marca 1998, sp. zn. I. ÚS 21/98.

Porovnaním obsahu oboch dovolaní Najvyšší súd zistil, že vymedzenie námietok v rámci dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. h/, písm. i/ Tr. por., ktoré obvinený v oboch opravných prostriedkoch uplatnil, je sčasti totožné [vo vzťahu k § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. námietka, že skutok obvinený spáchal vo veku blízkom veku mladistvého, súdy nevzali do úvahy závery znaleckých posudkov týkajúce sa možnosti jeho prevýchovy, išlo o konanie v afekte, čo malo byť dôvodom na zníženie trestnej sadzby, v porovnateľných prípadoch boli páchatelom uložené miernejšie tresty ako obvinenému; vo vzťahu k § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. námietka, že skutok mal byť kvalifikovaný podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. (v tejto súvislosti aj námietka nesprávnej aplikácie § 138 písm. c/ a § 140 písm. b/ Tr. zák.) alebo podľa § 147 Tr. zák., úmysel obvineného nesmeroval k usmrteniu poškodeného (subjektívna stránka trestného činu), absencia relevantných dôkazov, zranenia vznikli z afektu, nedostatočné vysporiadanie sa súdov s relevantnými otázkami]. Týmto sa z dôvodov, že na ne obvinený dostal sčasti odpoveď už v predchádzajúcom rozhodnutí (uznesenie Najvyššieho súdu z 28. apríla 2017, sp. zn. 4 Tdo 27/2016), Najvyšší súd bude zaoberať len v obmedzenom rozsahu (najmä s ohľadom na skutočnosť, že niektoré námietky boli v prvom dovolaní namierené proti skutkovým zisteniam, kým v druhom dovolaní postihujú aj právnu stránku veci).

K námietkam v rámci opakovane uplatnených dovolacích dôvodov:

K § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.:

Vo vzťahu k trestu obvinený ako nový argument uviedol, že súdy nevzali do úvahy jeho doterajšiu bezúhonnosť (doposiaľ nebol súdne trestaný, viedol riadny život) a skutočnosť, že je u neho podozrenie na duševnú chorobu (úzkostnú poruchu).

Najvyšší súd poznamenáva, že v rámci tohto dovolacieho dôvodu je možné v dovolacom konaní preskúmať len to, či bol trest obvinenému uložený v zákonom ustanovenej trestnej sadzbe a či bol trest takého druhu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin pripúšťa. Skúmanie skutkových okolností

ustálených súdmi nižšieho stupňa či naopak takých, ktorých existencia nebola pri dokazovaní preukázaná, nemôže byť predmetom tohto dovolacieho dôvodu.

Obvinenému G. R. súd prvého stupňa uložil trest odňatia slobody v trvaní dvadsaťdva rokov, aplikujúc ustanovenia § 145 ods. 2, § 36 písm. d/, písm. j/, § 38 ods. 2, ods. 3, ods. 8 Tr. zák., a podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. ho na výkon trestu zaradil do ústavu s maximálnym stupňom strázenia. Zároveň mu obligatórne podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. uložil ochranný dohľad na tri roky.

Súd prvého stupňa pri ukladaní trestu vychádzal z ustanovenia § 145 ods. 2 Tr. zák., ktorý za trestný čin vraždy umožňuje uložiť trest odňatia slobody na dvadsať až dvadsaťpäť rokov alebo až na doživotie. Podľa § 38 ods. 2 Tr. zák. prihliadol aj dve poľahčujúce okolnosti, a to skutočnosť, že obvinený spáchal trestný čin vo veku blízkom veku mladistvých (§ 36 písm. d/ Tr. zák.), keďže táto mala podľa názoru súdu vplyv rozumovú a vôľovú vyspelosť obvineného, i to, že pred spáchaním trestného činu viedol riadny život (§ 36 písm. j/ Tr. zák.). S ohľadom na prevahu poľahčujúcich okolností súd následne upravil trestnú sadzbu tak, že podľa § 38 ods. 3 Tr. zák. znížil hornú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu podľa pravidiel uvedených v § 38 ods. 8 Tr. zák. a pri ukladaní trestu sa pohyboval v rámci takto upravenej sadzby. Obvinenému bol uložený trest odňatia slobody, teda druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin pripúšťal, a bol mu uložený na dvadsaťdva rokov, teda vo výmere spadajúcej do rozpätia upraveného v súlade so zákonom. Súd pri rozhodovaní o treste preto nevybočil z rámca zákona a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil. Mal za to, že vymeraný trest je na zabezpečenie ochrany spoločnosti postačujúci a obvinenému zabráni v ďalšej trestnej činnosti, vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby v budúcnosti viedol riadny život, a súčasne iných odradí od páchania trestných činov. Neuloženie trestu na dolnej hranici trestnej sadzby odôvodnil tým, že obvinený sa ku skutku nepriznal, jeho spáchanie neolutoval, neuhradil škodu trestným činom spôsobenú, pričom svojím konaním dvakrát naplnil okolnosti podmieňujúce použitie ustanovenia § 145 ods. 2 Tr. zák. Prihliadol aj na následok trestného činu, zavinenie a pohnútku páchatela.

Krajský súd sa s uloženým trestom stotožnil a osobitne sa vyjadril k zaradeniu obvineného na jeho výkon do ústavu s maximálnym stupňom strázenia, ktoré zaradenie považoval s ohľadom na osobnostnú charakteristiku obvineného, spôsob spáchania činu a na jeho vysokú závažnosť za adekvátne, pričom nezistil okolnosti odôvodňujúce použitie § 48 ods. 4 Tr. zák.

Najvyšší súd pri skúmaní zákonnosti uloženého trestu nevzhliadol pochybenie, ktoré by bolo naplnením dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. Súdny postupovali v medziach zákona a svoje rozhodnutia náležite odôvodnili. Námietky obvineného v tomto smere preto Najvyšší súd považuje za nedôvodné až nepravdivé (obvinený tvrdil, že súdy nezohľadnili skutočnosť, že pred spáchaním skutku viedol riadny život, hoci súd poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j/ Tr. zák. vzal do úvahy). Pokiaľ ide o existenciu duševnej poruchy, ak by ju aj súdy nižšieho stupňa ustálili (k čomu však v prejednávanej veci nedošlo a Najvyšší súd v dovolacom konaní nie je oprávnený skúmať a hodnotiť skutkové okolnosti veci, ktoré by k takémuto záveru mohli viesť), táto by mohla byť v súvislosti s trestom relevantná len pri aplikácii § 39 a § 40 Tr. zák. V tejto súvislosti však treba pripomenúť stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu prijaté 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 46/2010 (S 5/2011), podľa ktorého dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006), v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný, lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Tr. zák. resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 nezakladá žiadny dovolací dôvod.

K ďalším námietkam obvineného v rámci ukladania trestu sa Najvyšší súd vyjadril vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí.

K § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku a použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia je pochybenie súdu pri aplikácii práva na skutok, ktorý bol zistený a v potrebnom rozsahu objasnený, a to v takej intenzite, že to zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného (a contrario § 371 ods. 5 Tr. por.). O nesprávnú právnú aplikáciu ide najmä vtedy, ak bol skutok v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, hoci o trestný čin nešlo, alebo ak išlo o iný trestný čin, než ten, ktorý sa nachádza v právnej vete napadnutého rozhodnutia, teda ak skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod nesprávnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom takáto nesprávna subsumpcia bola v neprospech obvineného. V tejto súvislosti však treba podotknúť, že dovolací súd pri preskúvaní uvedeného dovolacieho dôvodu nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku, čo je explicitne vyjadrené i v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ veta za bodkočiarkou Tr. por. Zabezpečiť správnosť a úplnosť skutkových zistení a následne ustáliť skutok je vecou súdu prvého, prípadne druhého stupňa, a dovolací súd už nie je oprávnený ho skúmať ani prehodnocovať, ale musí ho ako správny prezumovať a vychádzať z neho. Rovnako to platí o hodnotení dôkazov vykonaných súdmi nižšieho stupňa, ktoré sú predpokladom pre ustálenie skutkových záverov. Uvedené vyplýva predovšetkým z charakteru dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku, ktorý je určený k náprave výslovne zákonom uvedených procesných a hmotnoprávnych väd, nie na revíziu skutkových zistení, ani na preskúvanie vykonaného dokazovania.

Z podstaty niektorých dovolateľom tvrdených námietok vyplýva, že tieto sú namierené i proti skutkovým zisteniam a tomu zodpovedajúcim dôkazným hodnotiacim úvahám súdov nižšieho stupňa (hodnotenie stupňa bolesti poškodeného, konanie obvineného pred skutkom a po skutku, polemika v súvislosti so závermi znaleckých posudkov, iné). Dovolateľ sa v podstatnej časti dovolania sústreďuje na prehodnocovanie skutkového stavu a vykonaných dôkazov a prezentuje vlastné závery. Dovolací súd sa nimi preto meritórne nezaoberal.

In medias res dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. zák. však uvádza nasledovné:

Obvinený namietal právnú kvalifikáciu podľa § 138 písm. c/ Tr. zák. v kontexte judikátu č. R 4/2000 a rozhodnutia Najvyššieho súdu zo 6. februára 2017, sp. zn. 4 To 6/2016, nesúladi právnej kvalifikácie so skutkovou vetou v tejto časti, keď zo skutkovej vety vyplýva „značná miera surovosti“, kým na naplnenie ustanovenia § 138 písm. c/ Tr. zák. sa vyžaduje „extrémne vysoká miera brutality“, a súdom vytkol aj „vyšší stupeň plánovitosti a pripravenosti“, ktorý mu mali klásť za vinu, keďže ide o znak trestného činu úkladnej vraždy podľa § 144 Tr. zák. Namietal tiež právnú kvalifikáciu podľa § 140 písm. b/ Tr. zák., možné posúdenie skutku podľa § 147 Tr. zák. a subjektívnu stránku trestného činu v kontexte judikátu č. R 4/1997.

Podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. kto iného úmyselne usmrť, potrestá sa odňatím slobody na pätnásť rokov až dvadsať rokov.

Podľa § 145 ods. 2 Tr. zák. odňatím slobody na dvadsať rokov až dvadsaťpäť rokov alebo trestom odňatia slobody na doživotie sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1

- b) závažnejším spôsobom konania,
- d) z osobitného motívu.

Podľa § 138 písm. c/ Tr. zák. závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu surovým alebo trýznivým spôsobom.

Podľa § 140 písm. b/ Tr. zák. osobitným motívom sa rozumie páchanie trestného činu z pomsty.

Trestný čin vraždy je zaradený do prvej hlavy prvého dielu osobitnej časti Trestného zákona ako trestný čin proti životu a jeho objektom je záujem štátu na ochrane ľudského života. Objektívna stránka v základnej skutkovej podstate zahŕňa úmyselné usmrtenie inej osoby, t. j. zbavenie života človeka bez ohľadu na použité prostriedky. Páchateľom trestného činu, ktorý je už v základnej skutkovej podstate obzvlášť závažným zločinom, môže byť ktokoľvek, teda subjekt je všeobecný. Z hľadiska subjektívnej stránky ide o úmyselný trestný čin, t. j. vyžaduje sa priamy alebo nepriamy úmysel páchatela. Priamy úmysel je daný, ak páchatel chcel spôsobom uvedeným v zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený Trestným zákonom, nepriamy úmysel, ak vedel, že svojím konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť, a pre prípad, že ho spôsobí, bol s tým uzrozumený (§ 15 Tr. zák.).

Kvalifikovaná skutková podstata zahŕňa okrem iných okolností aj závažnejší spôsob konania (§ 145 ods. 2 písm. b/ Tr. zák.), ktorým môže byť spáchanie činu surovým alebo trýznivým spôsobom (§ 138 písm. c/ Tr. zák.), a osobitný motív, napríklad pomstu (§ 140 písm. b/ Tr. zák.). Surový alebo trýznivý spôsob sa vzťahuje na konanie páchatela a vykonanie činu, keď je obeť vystavená fyzickým či psychickým útrapám, prekračujúcim bežný rámec spáchania takéhoto činu. Má sa na mysli spôsob útoku spojený s utrpením obete a výraznejšou devastáciou jej tela, pričom o surový spôsob nepôjde vtedy, ak páchatel obeť okamžite usmrtil jedným úderom, bodnou ranou či zastrelením. Surový spôsob konania však môže vyplývať aj z charakteru použitej zbrane a spôsobu jej použitia, okolností prípadu a intenzity útoku, pokiaľ si v dôsledku toho obeť trestného činu uvedomuje nevyhnutnosť svojej bezprostrednej brutálnej fyzickej likvidácie, čím je vystavená mimoriadnym psychickým útrapám (R 9/2013).

Pomsta je reakcia páchatela na udalosť alebo okolnosť súvisiacu priamo s obeťou. Ide o motivačný prvok, ktorý nie je generovaný racionálnou úvahou. Ide o emotívnu záležitosť, pocit potreby odplaty voči niekomu za niečo, zväčša za jeho predchádzajúce aktivity. Prvok úkladnosti potom môže byť daný až plánovaním a prípravou vraždy z pomsty, avšak vražda z pomsty nemusí byť nijako predbežne plánovaná a pripravovaná (môže byť naopak spontánnou reakciou na skoršie konanie inej osoby alebo inú udalosť, ktorá vyvolá pocit pomstychtivosti). Motív z pomsty je teda inou okolnosťou, ako vopred uvážená pohnútky, a vražda z pomsty môže byť (preto) buď obyčajná podľa § 145 ods. 2, § 140 písm. b/ Tr. zák. alebo úkladná podľa § 144 ods. 2, § 140 písm. b/ Tr. zák.

Po preskúmaní veci dovolací súd, vychádzajúc zo skutkových okolností ustálených súdmi nižšieho stupňa, ktoré nie je už oprávnený skúmať a meniť, nezistil v rozhodnutiach súdov nižších stupňov také pochybenia, ktoré by znamenali naplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Z vymedzenia skutku, ako bol ustálený súdom prvého stupňa, je jednoznačné, že je trestným činom vraždy podľa § 145 ods. 2 písm. b/, písm. d/ Tr. zák. a že obvinený naplnil jeho (kvalifikovanú) skutkovú podstatu spôsobom uvedeným v Trestnom zákone, keď iného (poškodeného M. H.) úmyselne usmrtil a tento čin spáchal závažnejším spôsobom konania - surovým spôsobom, a z osobitného motívu - z pomsty. Zo skutkových zistení, ku ktorým dospeli súdy nižšieho stupňa a ktoré sú vyjadrené v skutkovej vete, vyplýva spôsob konania obvineného, spočívajúci (v hlavných bodoch) v tom, že motorovým vozidlom v rýchlosti asi 25 km/h odzadu narazil do chodcov M. H. a G. G., následne podišiel k M. H. (ďalej aj „poškodený“) a tohto surovým spôsobom usmrtil tak, že ho v priebehu asi dvoch minút opakovane a viackrát bodol do rôznych častí tela a spôsobil mu dve hlboké bodnorezné rany s hĺbkou 12 cm a 9 cm a ďalších štyridsaťosem prevažne povrchových bodnorezných rán, z toho jedenásť bodnorezných rán v oblasti krku, čo viedlo k smrti poškodeného, ktorej sa nedalo zabrániť ani poskytnutím adekvátnej lekárskej pomoci. Počas útoku došlo k odlomeniu čepele noža, s tým, že poškodený nezomrel ihneď, ale v priebehu desiatich až dvadsiatich minút v bolestiach veľkej intenzity. V skutkovej vete je zároveň vyjadrené, že ku konaniu obvineného došlo z pomsty za ukončenie vzťahu a prebratie dievčaťa poškodeným a skutková veta obsahuje aj ďalšie okolnosti súvisiace s charakteristikou vzťahu medzi obvineným a poškodeným a jeho vyústením do konfliktu. Dovolací súd zastáva názor, že skutková veta plne zodpovedá použitej právnej kvalifikácii a sú v nej vyjadrené všetky podstatné prvky trestného činu, pre ktorý bol obvinený uznaný vinným.

Oba súdy nižšieho stupňa sa dôsledne zaoberali a vysporiadali nielen s otázkami ustálenia viny, ale aj s

dôvodmi, pre ktoré posudzovaná trestná činnosť bola spáchaná kvalifikovaným spôsobom (surovým spôsobom a z pomsty), čo sa odráža nielen v skutkovej vete, ale aj v odôvodnení rozhodnutí. Argumentáciu súdov ako celok považuje dovolací súd za správnu, postačujúcu a dostatočne vysvetľujúcu, preto sa s ňou stotožňuje. Súd prvého stupňa (na strane 41 a nasl. svojho rozhodnutia) okrem iného uviedol, že spáchanie činu surovým spôsobom vyplýva predovšetkým z priebehu skutku, zo spôsobu jeho spáchania (najmä s poukazom na útok rúčkou noža s odlomenou čepeľou), zo záverov znaleckých posudkov, s ohľadom na osobu poškodeného, ktorý bol pod značným vplyvom alkoholických nápojov (ťažký stupeň opitosti), čo obvinený musel vedieť, pričom táto skutočnosť mala vplyv na možnosť poškodeného sa brániť, ale i s ohľadom na veľkú intenzitu bolesti spôsobenú útokom, ktorú poškodený pociťoval až do upadnutia do bezvedomia. Motív pomsty súd prvého stupňa vyvodil zo znaleckého dokazovania a vysvetlil, že žiarlivosť sama osebe nie je pomstou v zmysle § 140 písm. b/ Tr. zák., ak sa však prejavuje vyšším stupňom plánovania a pripravenosti trestného činu, už je možné považovať ju za pomstu. Žiarlivosť potom podľa neho vyplynula z výpovedí jednotlivých svedkov, ale i zo znaleckého dokazovania. Obdobne bola formulovaná argumentácia odvolacieho súdu (strana 11 a nasl. rozhodnutia), pričom krajský súd ako súd odvolací sa stotožnil so závermi súdu prvého stupňa zdôrazniac, že poškodený bol vystavený mimoriadnym fyzickým útrapám, ktoré prekračovali bežné útrapy obete pri takomto druhu trestného činu a vo vzťahu k pomste navyše poukázal na znenie skutkovej vety a podrobne i na výsledky vykonaného dokazovania. K nesprávnej aplikácii práva a teda ani k nesprávnemu právnomu posúdeniu skutku zo strany súdov nižšieho stupňa nedošlo. S ohľadom na uvedené neobstojí ani argument obvineného, že ak konanie páchatel'a bolo sprevádzané pocitmi, ktoré si neprivodil sám, je chápaný ako obeť týchto pocitov a pomsta v takomto prípade nie je priťažujúca okolnosť.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa i súdu odvolacieho sú v tomto zmysle plne v súlade so zákonom a neobstojí ani námietka arbitrárnosti, či nepresvedčivosti vydaných rozhodnutí zo strany obvineného. Oba súdy sa podrobne sústredili na preskúmanie skutkových i právnych otázok a dali na ne adekvátnu a postačujúcu odpoveď, čím svojim rozhodnutiam dali parametre presvedčivých, zákonných a riadne odôvodnených rozhodnutí zodpovedajúcich ustanoveniu § 168 ods. 1 Tr. por.

K ďalším námietkam obvineného dovolací súd uvádza:

Pre naplnenie kvalifikačného znaku podľa § 138 písm. c/ Tr. zák. sa podľa súčasnej právnej úpravy nevyžaduje podmienka extrémne vysokej brutality, v zmysle uvedeného (citovaného) ustanovenia postačuje surový alebo trýznivý spôsob spáchania skutku, ktorý bol v prejednávanej veci dostatočne ustálený súdmi nižšieho stupňa. Na rozdiel od tejto - súčasnej úpravy v Trestnom zákone, predchádzajúca právna úprava (Trestný zákon č. 140/1961 Zb.) poznala kvalifikovanú skutkovú podstatu trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 2 písm. b/ spáchanú obzvlášť surovým alebo trýznivým spôsobom. Na naplnenie tohto znaku sa v zmysle judikatury vyžadovalo, aby páchatel' konal s extrémne vysokou mierou brutality, ktorá sa výrazne vymykala z rámca bežného u väčšiny trestných činov tohto druhu. Obvinený sa teda vo svojej argumentácii nesprávne dovoláva pôvodnej právnej úpravy a judikatury k nej prináležiacej vrátane judikátu č. R 4/2000 (taktiež uznesenie Najvyššieho súdu zo 6. februára 2017, sp. zn. 4 To 6/2016), ktorý rieši predovšetkým ukladanie výnimočného trestu v súvislosti s trestným činom vraždy podľa § 219 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. a ktorý je z tohto dôvodu pre prejednávanú vec irelevantný. V tejto súvislosti preto nemožno hovoriť ani o odklone súdov od ustálenej judikatury tak, ako to namieta obvinený.

Výtýkaný vyšší stupeň plánovitosti a pripravenosti v súvislosti s osobitným motívom rovnako nemožno považovať za naplnenie niektorého z dovolacích dôvodov uplatnených obvineným. Toto konštatovanie súdu prvého stupňa nesmerovalo (a ani nemalo smerovať) k právnej kvalifikácii úkladnej vraždy podľa § 144 Tr. zák., ale k vysvetleniu podstaty osobitného motívu - pomsty v prejednávanej veci, súvisiaceho so žiarlivosťou. Ako bolo vyššie vysvetlené, vražda z pomsty môže byť vopred plánovaná a môže byť spontánna. Hranica medzi tou vopred plánovanou a spontánnou sa okrem iného odráža aj v spôsobe ich vykonania a predchádzajúcej prípravy. Na naplnenie skutkovej podstaty úkladnej vraždy sa vyžaduje určitý stupeň plánovitosti a pripravenosti najmä s ohľadom na ujasnenie si cieľa, prípravu prostriedkov a

plánu. Pripravenosť či plánovitosť pri pomste zahŕňa skôr určitý vnútorný, psychický (aj dlhodobejší) proces u páchatel'a, ktorého príčinou (hnacou silou) môže byť okrem iného i žiarlivosť, a pomsta sa prejaví ako výsledok tohto procesu, resp. psychického stavu, rozpoloženia, ako spontánna reakcia na konkrétny jav, správanie okolia alebo hraničnú situáciu. Spontánnosť reakcie potom spočíva v tom, že páchatel' vopred nepremyslel cieľ, spôsob vykonania ani prostriedky, teda dochádza k improvizácii, hoci žiarlivosť a túžba po pomste sa môžu objaviť ešte ďaleko skôr ako samotná reakcia. V prejednávanej veci treba skonštatovať, že z dokazovania nevyplyva, že by obvinený vopred naplánoval skutok a pripravil sa naň v zmysle § 144 Tr. zák., o čom svedčí aj spôsob jeho vykonania a jemu predchádzajúce okolnosti. So samotným skutkom priamo súvisí partnerský vzťah obvineného s N. L., ktorý bol dlhodobo problematický, a od tohto sa odvíjal aj vzťah obvineného k poškodenému, ústiaci až do tragického konca. Napokon, bez ohľadu na jeho charakter, osobitný motív pomsty je v skutku prítomný a je vyjadrený nielen v skutkovej vete, ale vyplýva aj zo znaleckého dokazovania tak, ako to skonštatovali sudy nižšieho stupňa. V tejto súvislosti Najvyšší súd reaguje aj na námietku, že v skutkovej vete sa nenachádza zmienka o vyššom stupni plánovitosti a pripravenosti, a uvádza, že tento bol len súčasťou hodnotiacich záverov súdu prvého stupňa v súvislosti s kvalifikačným znakom pomsty, nie súčasťou právnej kvalifikácie ako takej, keďže obvinený bol uznaný vinným z trestného činu vraždy, nie úkladnej vraždy.

Trestného činu zabitia podľa § 147 ods. 1 Tr. zák. sa dopustí ten, kto v úmysle spôsobiť ťažkú ujmu na zdraví inému z nedbanlivosti spôsobí smrť. Na rozdiel od vraždy sa tento trestný čin vyznačuje tým, že smrť druhej osoby nastane ako následok nedbanlivosti, nie priameho úmyslu páchatel'a. Z hľadiska subjektívnej stránky sa vyžaduje úmysel vo vzťahu ku konaniu smerujúcemu k spôsobeniu ťažkej ujmy na zdraví a nedbanlivosť vo vzťahu k spôsobenému následku. V prejednávanej veci sudy nižšieho stupňa na základe vykonaného dokazovania ustálili priamy úmysel obvineného vo vzťahu k smrti poškodeného, ktorý je *expressis verbis* vyjadrený v skutkovej vete, preto je námietka obvineného, že skutok mal byť právne posúdený ako trestný čin zabitia, neopodstatnená. Napokon, k inému záveru súd pri takom priebehu skutku, k akému došlo v prejednávanej veci, keď bolo dokazovaním preukázané, že obvinený cielene zrazil poškodeného motorovým vozidlom a následne na neho zaútočil nožom okrem iného aj do oblasti hlavy, krku a trupu s výsledkom päťdesiat bodnorených rán, nemožno dospieť. Na tento záver nemá vplyv ani skutočnosť, že poškodený po čine ešte určitý čas žil, keďže jeho smrti by sa nedalo zabrániť ani poskytnutím adekvátnej zdravotníckej a odbornej lekárskej pomoci a táto bola v priamej príčinnej súvislosti s konaním obvineného. V uvedenom kontexte potom neobstojí ani argumentácia obvineného odvolávajúca sa na judikát č. R 4/1997 k vedomostnej a vôľovej zložke zavinenia pri nepriamom úmysle a vedomej nedbanlivosti a tiež námietka neexistencie priamej príčinnej súvislosti medzi jeho konaním a smrťou poškodeného.

K posúdeniu subjektívnej stránky trestného činu Najvyšší súd dodáva, resp. opakuje, že motív páchatel'a a subjektívna stránka trestného činu sú znaky, ktoré sa síce týkajú psychiky páchatel'a, ale prejavujú sa navonok v spáchanom skutku a dokazujú sa rovnako ako objektívne znaky trestného činu (konanie - následok - príčinný vzťah). Namietanie ich nezistenia alebo nesprávneho či neúplného zistenia v dôsledku nevykonania dokazovania alebo nesprávneho vyhodnotenia vykonaného dokazovania až v dovolaní predstavuje namietanie skutkových zistení a záverov, čo ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. nepripúšťa (R 40/2010). Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa. Tento dovolací dôvod preto nemôže napĺňať ani poukaz na to, že nebola v konaní preukázaná vykonaným dokazovaním subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkované, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon obsahom skutkovej vety rozhodnutia (R 3/2011). Vzhľadom na uvedené, naplnenie subjektívnej stránky súdeného trestného činu Najvyšší súd nie je oprávnený z hľadiska skutkových okolností skúmať.

Vzhľadom na uvedené dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. naplnený nebol.

K námietkam v rámci dosiaľ neuplatnených dovolacích dôvodov:

Vo vzťahu k dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. a/, písm. c/ a písm. g/ Tr. por. uplatneným (v poradí druhom) v dovolaní dovolací súd skúmal aj splnenie podmienok podľa § 371 ods. 4 Tr. por.

Podľa § 371 ods. 4 veta prvá Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Cieľom ustanovenia § 371 ods. 4 Tr. por. je predísť tomu, aby konanie pred dovolacím súdom slúžilo ako možnosť namietat stále nové nedostatky, ktoré mohli byť zhojené už v konaní pred súdom nižšieho stupňa. Zákonodarca v tejto súvislosti zrejme predpokladal, že pokiaľ bola namietaná vada dovolateľovi známa už v pôvodnom konaní a tento sa ju nesnažil odstrániť pri prvej možnej príležitosti, nejde o vadu tak závažnú, aby ju bolo potrebné preskúmať v dovolacom konaní a v konečnom dôsledku by mohlo ísť len o špekuláciu dovolateľa smerujúcu k predĺženiu celého konania.

Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. a/ Tr. por. (vo veci rozhodol nepríslušný súd), ktorý dovolateľ obsahovo vymedzil tak, že namietol nepríslušnosť Okresného súdu Prešov v súvislosti s vyslovením viny za „vyšší stupeň pripravenosti a plánovitosti“, v dôsledku vyslovenia ktorých mal vec prejednať Špecializovaný trestný súd ako súd príslušný na rozhodovanie o trestnom čine úkladnej vraždy podľa § 144 Tr. zák., Najvyšší súd zistil, že takto obsahovo vymedzená námietka bola obvineným uplatnená už v predchádzajúcom konaní, preto podmienku považoval za splnenú. K samotnej námietke uvádza, že táto je jednak neopodstatnená, keďže otázka (ne)príslušnosti Okresného súdu Prešov, na ktorý bola podaná obžaloba a ktorý vec postúpil Špecializovanému trestnému súdu, bola s konečnou platnosťou vyriešená uznesením Najvyššieho súdu z 30. decembra 2013, sp. zn. 4 Ndt 20/2013, ktorým tunajší súd vyslovil, že príslušným na konanie v prejednávanej veci je Okresný súd Prešov (a tento vec následne prejednal a rozhodol), jednak zo strany obvineného vnútorne rozporuplná, keďže s pôvodným postúpením veci Špecializovanému trestnému súdu (uznesenie Okresného súdu Prešov z 21. júna 2013, sp. zn. 6 T 39/2013) nesúhlasil a proti rozhodnutiu o postúpení podal dokonca sťažnosť (sťažnosť bola zamietnutá uznesením Krajského súdu v Prešove z 1. augusta 2013, sp. zn. 9 To 24/2013). Odôvodnené postúpenie veci by totiž znamenalo posúdenie skutku podľa závažnejšej právnej kvalifikácie, keďže podľa § 14 písm. a/ Tr. por. pôsobnosť Špecializovaného trestného súdu sa vzťahuje na trestný čin úkladnej vraždy (nie vraždy). Skutok bol však právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin vraždy už v obžalobe a k zmene právnej kvalifikácie počas konania nedošlo. Ak dovolateľ touto svojou námietkou smeroval proti záveru súdu prvého stupňa o „vyššom stupni pripravenosti a plánovitosti“, k tejto sa dovolací súd vyjadrí v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

V rámci uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. (rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom) svoje námietky obvinený výslovne neformuloval a nekonkretizoval, ktoré dôkazy mali byť vykonané nezákonným spôsobom a v čom nezákonnosť mala spočívať. Dôkazy ako také napáda len vo vzťahu k ich hodnoteniu. Z tohto dôvodu nebolo možné preskúmať obsah uvedeného dovolacieho dôvodu z hľadiska naplnenia podmienok podľa § 371 ods. 4 Tr. por., ani z hľadiska jeho podstaty. Dovolací súd sa ním preto ďalej nezaoberal.

Zásadné porušenie práva na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.) obvinený videl v tom, že súdy nepostupovali podľa obžaloby a kládli mu za vinu skutočnosti, ktoré v nej neboli obsiahnuté, najmä vo vzťahu k právnej kvalifikácii podľa § 138 písm. c/ Tr. zák. a § 140 písm. b/ Tr. zák., ďalej tým, že odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu vo vzťahu k osobitnému motívu bolo v rozpore s odôvodnením okresného súdu a obvinený nemal možnosť sa voči tomuto odôvodneniu brániť, krajský súd namiesto vrátenia veci súdu prvého stupňa a vyporiadania sa so všetkými dôkazmi sa len stotožnil s argumentáciou súdu prvého stupňa, resp. doplnil ju vlastným odôvodnením a potvrdil rozsudok, ktorý zdôvodnenie neobsahoval. Vzhľadom k tomu, že ide o argumenty, ktoré obvinený nemohol uplatniť skôr, ako v dovolacom konaní, dovolací súd považoval podmienku podľa § 371 ods. 4 Tr. por. v tomto prípade za splnenú.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. O zásadné porušenie práva na obhajobu ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby v zmysle § 37 Tr. por., a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd v tomto čase reálne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Prípadne ak ide o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného, pričom intenzita takéhoto porušenia musí dosahovať stupeň zásadnosti, teda takéto porušenie musí kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť jeho základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby.

Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že obžaloba bola na obvineného podaná Krajskou prokuratúrou Prešov 6. mája 2013 pre skutok právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. b/, písm. d/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. c/ a § 140 písm. b/ Tr. zák., teda že iného usmrtil a tento čin spáchal závažnejším spôsobom konania - surovým spôsobom, a z osobitného motívu - z pomsty, na skutkovom základe v obžalobe uvedenom. Pre skutok rovnako právne kvalifikovaný, pri súčasnom zachovaní jeho totožnosti, bol obvinený uznaný vinným rozsudkom Okresného súdu Prešov z 11. júla 2014, sp. zn. 6 T 39/2013. Skutok tak, ako bol vyjadrený v skutkovej vete v obžalobe i v rozsudku súdu prvého stupňa zodpovedal použitej právnej kvalifikácii, pre ktorú obsahoval všetky podstatné znaky. Nemohlo teda dôjsť k porušeniu práva na obhajobu (ani jej prípravu) u obvineného.

Pokiaľ ide o odôvodnenie rozhodnutia krajského súdu, ako bolo uvedené, dovolací súd ho považuje za dostačujúce a presvedčivé. Rozpory medzi rozhodnutiami súdov nižších stupňov nezistil, práve naopak, z rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, že sa vo svojom uznesení stotožnil s rozsahom dokazovania, hodnotením dôkazov i rozsahom zistenia skutkového stavu súdom prvého stupňa a vysporiadal sa i s odvolacími námietkami obvineného v potrebnom rozsahu, podrobne vo vzťahu k jednotlivým dôkazom. K osobitnému motívu sa krajský súd vyjadril separátne a zvýraznil predovšetkým skutočnosť, že išlo o reakciu na udalosť súvisiacu priamo s osobou poškodeného, z čoho napokon vychádzal aj súd prvého stupňa (str. 42 rozsudku), pričom vychádzajúc zo znaleckého dokazovania poukázal aj na žiarlivosť ako jeden z dôvodov motivácie činu. Krajský súd sa v podstate stotožnil so záverom okresného súdu, jeho argumentáciu len čiastočne doplnil. Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie súdu prvého a druhého stupňa tvoria jeden celok, je takýto postup plne v súlade so zákonom. Ak obvinený svojou argumentáciou smeroval k námietke prekvapivého rozhodnutia, ani táto nie je relevantná, keďže krajský súd sa neodchýlil od záverov prijatých v prvostupňovom konaní ani vecne ani argumentačne. Skutočnosť, že sa vo svojom rozhodnutí osobitne nezaoberal vyšším stupňom plánovitosti a pripravenosti, neznamená, že jeho rozhodnutie je v rozpore s rozhodnutím súdu prvého stupňa. Nie je pravdivé ani tvrdenie obvineného, že tzv. proces usmrcovania, ktorým súd prvého stupňa označil spôsob spáchania skutku, nevyplyva z dokazovania a odvolací súd sa s ním nevysporiadal. Tento záver súdu prvého stupňa sa opiera o vykonané znalecké dokazovanie (najmä výpoveď znalca MUDr. Kállaya, ktorý sa vyjadroval k spôsobu vzniku bodnorezných rán) a je podrobne vysvetlený na strane 42 rozhodnutia. Krajský súd sa k uvedenému vyjadril na strane 12 a 13 svojho rozhodnutia a podrobne rozobral jednotlivé dôkazy, najmä znalecké dokazovanie, s tým, že sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa v otázke surového spôsobu spáchania skutku.

Obe rozhodnutia súdov nižších stupňov v prejednávanej veci dovolací súd považuje za dostatočne odôvodnené a presvedčivé. Ústavný súd v tejto súvislosti už vyslovil, že všeobecný súd nemusí v odôvodnení rozhodnutia dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi (stranami), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi (IV. ÚS 115/03, II. ÚS 76/07, I. ÚS 241/07). Podobný záver zaujal i Európsky súd pre ľudské práva, ktorý vyslovil, že od súdov sa nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (napríklad rozhodnutia Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, etc.).

Obsah požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je v Trestnom poriadku vyjadrený v § 168 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky. Keďže ustanovenie § 168 ods. 1 Tr. por. platí primerane i pre uznesenie (§ 180 Tr. por.), treba rovnako dôsledne trvať na uvedených požiadavkách pre všetky rozhodnutia vydané v prvostupňovom, či odvolacom konaní. Na druhej strane takúto požiadavku nemožno chápať spôsobom, že zahŕňa právo účastníka konania byť pred súdom úspešný, prípadne právo na vydanie rozhodnutia v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04) alebo s navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), preto nie je porušením práva na súdnu ochranu ani práva na spravodlivý proces, ak súd nerozhodne podľa predstáv účastníka a jeho návrhu nevyhoví, ak je takéto rozhodnutie v súlade s objektívnym právom. Reálne uplatnenie týchto práv totiž nielenže neznamená právo na úspech v konaní, ale ani nárok na to, aby všeobecné súdy preberali alebo riadili sa výkladom právnych predpisov, ktorý predkladá účastník (IV. ÚS 340/2004). Ústavný súd vo svojej judikatúre tiež konštatoval, že postup súdu vychádzajúci z aplikácie konkrétnej zákonnej procesnoprávnej úpravy nemožno hodnotiť ako nezákonný (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97).

Rovnako nie je opodstatnená námietka obvineného, že mu súdy nedali možnosť brániť sa proti konštatovaniu súdu prvého stupňa o vyššom stupni plánovitosti a pripravenosti, keďže túto námietku uplatnil nielen v odvolacom, ale i v dovolacom konaní. Skutočnosť, že ju súd nepovažuje za relevantnú, nemôže byť dôvodom na uznanie existencie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Vo vzťahu k doplneniu dokazovania ďalším znaleckým posudkom z odboru psychiatrie (v súvislosti s namietanou duševnou poruchou obvineného) dovolací súd dopĺňa, že túto námietku nemožno úspešne uplatniť v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. totiž nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dokazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. práva podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinil v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odporovalo by to väzbanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktorá súvisí so zásadou, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011). Súd vykonávajúci dokazovanie vo veci čo do rozsahu dokazovania nie je viazaný návrhmi strán či ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dokazná sila (*argumenta ponderantur, non numerantur*).

Ak ide o uplatnenie práva na obhajobu spočívajúce v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť

orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú, s adekvátnym odôvodnením takéhoto postupu. V tejto súvislosti z obsahu spisového materiálu vyplýva, že doplnenie dokazovania (okrem iných aj) novým znaleckým dokazovaním z odboru psychiatrie bolo navrhnuté obvineným (prostredníctvom obhajcu) na hlavnom pojednávaní 8. júla 2014. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z uvedeného dňa je zrejmé, že súd prvého stupňa uznesením návrh na doplnenie dokazovania zamietol. Tento postup následne zdôvodnil vo svojom rozhodnutí (strana 41 rozsudku), čím dostatočne ozrejmil jeho dôvody. Čo sa týka konania pred odvolacím súdom, zo zápisnice o verejnom zasadnutí konanom dňa 20. novembra 2014 na Krajskom súde v Prešove vyplýva, že pred udelením slova na konečné návrhy predsedom senátu procesné strany vyhlásili, že návrhy na doplnenie dokazovania nemajú. V zmysle ustálenej judikatúry vyhlásenie procesnej strany o tom, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania v záverečnej fáze súdneho konania je konečným prejavom strany o disponovaní s právom na navrhovanie doplnenia dokazovania a v prípade predtým uplatnených návrhov na doplnenie dokazovania jednoznačným prejavom, že na pôvodných návrhoch na doplnenie dokazovania procesná strana netrvá a teda, že ich berie späť. Rešpektovanie takto prejavenej vôle strany súdom, nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. (R 116/2014-III). K opomenutiu navrhnutého dôkazu teda nedošlo a postup súdov nižších stupňov je v súlade so zákonom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. naplnený nebol.

Na základe vyjadreného Najvyšší súd dospel k záveru, že v rozsahu námietok obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto ho podľa § 382 písm. c/ Tr. por. na neverejnom zasadnutí ako nedôvodné odmietol. O odmietnutí dovolania súd rozhoduje na neverejnom zasadnutí, preto žiadosť obvineného o „osobnú účasť“ nemohla byť akceptovaná.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.